

ראשית

ממש ממש עכשיו, הוא תוצאת ההבניה התרבותית של הקפיטליזם המאוחר. אנו נוטים לשכוח שהשפעתן של רבות מהמהפכות החשובות ביותר בהיסטוריה האנושית באו לידי רק לאחר שנים. אנו שוכחים את ה"מהפכת הנגד", את הנסיגות שהיו אופייניות לכל שינוי גדול בגורל האנושי, שינוי שהתחיל מגל מחאה עממית: המהפכה הצרפתית, אביב העמים ועוד.

נכון - כרגע דומה שלמחאת 2011 ולהמשכיה השונים אין השפעה ממשית על חיינו, וכי השפעתה על שכנינו אינה מיטיבה עמם. אחת הסיבות לכך היא פירוקה המתמשך של הפוליטיקה השמאלית, כפי שמסביר דני גוטוויין במאמרו. אבל דומה שמוקדם מדי להספיד את המחאה. בארץ ובעולם היו למחאה ולספיחה פנים רבות. כך כותב אפרים דויד, על התפקיד ששיחקו איגודי העובדים במחאות והמהפכות המזרח תיכוניות, וההשלכות המתמשכות של מעורבות זו; נעמה לזימי מתארת את אחת הקבוצות שיצאו מתוך המחאה בארץ ועדיין לא אמרו את המילה האחרונה - הן רק בתחילת הדרך; אלי למדן מראה כי גם המחאה ברוסיה התמוססה, אך הבסיס הכלכלי המעורער נשאר כשהיה ומבטיח את התחדשותה.

בין כותבי גיליון זה כמה וכמה מצביעים על אפשרות להמשך, על דרכים לפעולה, על מינוף המחאה למרות דעיכתה. כותבים אלה מצביעים על הפעולה שהמחאה מאפשרת ואפילו מחייבת היום, יותר משנתיים אחרי שהתחילה. כאן, כמו במקרים אחרים, התשובה היא בידינו. זוכרים את השנה המופלאה 2011? כדי שהיא תיזכר כשנת מפנה בהיסטוריה עולמית, או אפילו רק המקומית, צריך לרתום אותה לשינוי הפוליטי הרצוי. העבודה רק בראשיתה. ///

זוכרים את קיץ 2011? את האוהלים ברוטשילד? את המאהלים וההפגנות בכל רחבי הארץ? את התקווה? ארבע מאות אלף מפגינים ברחובות תל אביב? זוכרים את חורף 2011? את ההפגנות בטוניס? את כיכר תחריר בקהיר? את האביב הערבי מתעורר ואת התקווה למזרח תיכון חדש, דמוקרטי, לא זה הקפיטליסטי של פרס? זוכרים את סתיו 2011? המונים כובשים את רחובות ניו יורק ואת המרכז הסמלי של הקפיטליזם המערבי - הוול-סטריט? זוכרים, זוכרים - אתם עונים לבטח בלבכם - אבל איפה זה היום?

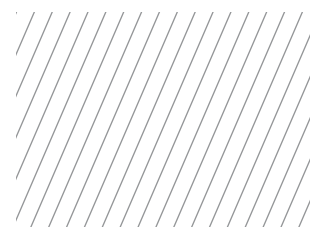
כל ההתרחשויות הללו נראות רחוקות כל כך. רבים מאוד ראו במחאה ובהפגנות בארץ, במזרח התיכון ובעולם התחלה של משהו חדש. רבים ראו בהמונים שיצאו לרחוב, במוקדים שונים בעולם, תקווה לעתיד אחר - עתיד עולמי אחר. ראשיתה של המחאה העולמית במצוקה הכלכלית של רוכל מטוניס שהצית את עצמו, נתנה למחאה כולה טון של התנגדות לשיטה הכלכלית, לקפיטליזם, ל"שוק החופשי" הדורסני, לעליונות ההון על העבודה ועל האדם בכלל. כך היה בארץ, כאשר המחאה התחילה ממצוקת הדיור, כך היה בארצות הברית, כאשר מוקד המחאה היה המשבר הפיננסי; וכך כמעט בכל העולם.

חלק מהרטוריקה של המחאה הדגיש את הקשר בין פוליטיקה לכלכלה, חשף את שקריות ההנחה כי כלכלה ו"שוק חופשי" הם כוחות טבע, ויצא כנגד משטר התאגידים. המחאה ביקשה להחזיר את השלטון לעם, לאנשים, לאדם, להפקיע אותו הן מידיהם של שליטים יחידים והן מאלו של בעלי ההון.

אבל המחאה דעכה. בחלק מהמקומות נדמה שכמעט ולא השפיעה על המערך הפוליטי. במקרים הפחות טובים, היא העמיקה את שלטון ההון והעלתה כוחות שנשאו ברמה סיסמאות של "פוליטיקה חדשה", אך במקביל פעלו להמשך הקיטוב והמגזור למען השכבות המבוססות. במקרים הרעים באמת, הובילה המחאה למלחמה מתמשכת ובה נפגעים רבים.

זוכרים את המחאה? כן, זוכרים. זה היה סתם, לא קרה כלום, הוצאת קיטור, כל האנרגיה הזו ולא השתנה דבר, רק מכשול קטן בדרך.

אבל חשוב לזכור שגם הרצון לשינוי מהיר ומידי,

מוציאים לאור: יסו"ד - ישראל
סוציאלי-דמוקרטיה,
יד טבנקין, יד יערי, המטה
השיתופי, מרכז הקואופרציה
עורכים: ירון דישון, אלעד הן,
 הרן סנד, גילי גופר,
 נמרוד זליגמן, טל אלמליח
מערכת רחבה: יונה פריטל, אלי
 צור, אביב לשם, יפתח גולדמן,
 אילנה לפידות
עיצוב: עיניים גדולות
www.bigeyes.co.il
דפוס: משכן
כתובת למשלוח האמרים:
editor@yesod.net
'חברה' באינטרנט:
www.hevramag.net
חברה בפייסבוק:
facebook.com/hevramag
עורך האתר: ירון דישון
כתובת: כרמל 25,
 נצרת עילית, ת.ד. 12810
מנויים: subs@yesod.net
מחיר מנוי: 100 ש"ח לשנה

